

25.05.2015

Kj/6

§ 561

Eräiden hankkeiden rahoitus innovaatorahaston varoilla vuonna 2015

HEL 2015-001202 T 02 05 01 05

HEL 2013-003108

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Esteelliset: Jussi Pajunen ja Tuula Saxholm

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pia Sutinen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi
Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25281
ida.bjorkbacka(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää myöntää innovaatorahastosta rahoitusta vuodelle 2015 yhteensä 705 183 euroa sekä sitoa rahaston varoja vuosien 2016 ja 2017 hankerahoitukseen yhteensä 1 120 349 euroa seuraavasti:

	Toteuttaja	Hanke	Esitettävä rahoitus 2015	Esitettävä rahoitus 2016	Esitettävä rahoitus 2017
1	Aalto-yliopisto	Innovatiivinen kaupunki -ohjelma	55 000	-	-
2	Aalto-yliopisto	Kestävät liikkumiskonseptit - Living Lab Bus	15 000	30 000	30 000
3	Aalto-yliopisto	Kirjaston uusi rooli innovaatioverstaana	0	0	-

25.05.2015

4	Aalto-yliopisto	Rakas koulu - (RaK) omistajuus ja koulu oppimisen alustana	0	0	-
5	Aalto-yliopisto ja Metropolia AMK	Rakennusprojektin tilaajan tietomalliosaamisen kehittäminen pilottiprojektien avulla (InnoBIM)	67 000	67 000	-
6	Exchange Power Oy	Start Up - ekosysteemi OneNation Hub	0	-	-
7	Greater Helsinki Promotion Ltd Oy	Health Capital Helsinki	290 850	343 241	240 441
8	Helmi Liiketalousopisto	POP UP Tehdas Oy	50 000	0	-
9	Kaupunginkanslia	Östersundomin biotalousintegraatti	30 000	55 000	20 000
10	Mapita Oy	Ikääntyneiden elinympäristökokemukset kartalla	0	-	-
11	Metropolia AMK	Helsinki - Tallinna - elämää ja työtä kaksoiskaupungissa	0	0	-
12	Metropolia AMK	Lasten toimintaterapiapalveluiden osaamis- ja oppimiskeskus	0	0	0
13	Metropolia AMK	Yhdessä. Kansalaisosallisuus ja kaupunkiaktivismi kannattavaksi	0	0	0
14	Silmu verkostory	Jakomäen yhteisötalo	0	0	0
15	Suomen mielenterveysseura	Lapinlahden Lähde vauhtiin	0	0	0
16	Tabletkoulu Oy	Digitaalinen eriyttäminen perusopetuksessa	0	0	-
17	Telling Company Oy	Presidenttimme kertovat	0	0	0

18	Witrafi Oy	Rpark pilotti	98 000	-	-
19	Ympäristökeskus	Helsingin luonnossa - mobiilisti	0	0	-
20	Ympäristökeskus	IsoRobasta ilmastokatu 2015 - kokeilualusta ilmastoystävällisille ratkaisuille	199 333	254 000	80 667
	YHTEENSÄ		705 183	749 241	371 108

Lisäksi kaupunginhallitus päättää nyt rahoitettavien hankkeiden osalta, että:

- Hankkeen ”Kestävät liikkumiskonseptit – Living Lab Bus” rahoitus innovaatorahastosta edellyttää, että hanke saa Tekesiltä hakemansa rahoituksen sekä ohjausryhmässä on jäsen Helsingin kaupungilta.
- Hankkeen ”Rakennusprojektin tilaajan tietomalliosaamisen kehittäminen pilottiprojektien avulla (InnoBIM)” ohjausryhmään nimetään jäsen Helsingin kaupungilta kaupunginkansliasta.
- Mikäli 6Aika-ohjelma rahoittaa hanketta ”IsoRobasta ilmastokatu 2015 - kokeilualusta ilmastoystävällisille ratkaisuille”, innovaatorahaston osuus pienenee Helsingin kaupungin osahankkeen saaman rahoituksen verran. Tällöin hankkeen toteuttajan tulee toimittaa kaupunginkansliaan päivitetty hankeehdotus, jossa määritellään innovaatorahaston rahoitusosuus sekä sillä toteutettavat toimenpiteet.
- Hankkeet, joille on nyt sidottu hankerahoitus vuodelle 2016, toimittavat väliraportin hankkeen etenemisestä kaupunginhallitukselle 31.8.2015 mennessä. Vuodelle 2016 sidotuista määrärahoista hankkeille päätetään syksyllä 2015.
- Hankkeet, joille on nyt sidottu hankerahoitus vuodelle 2017, toimittavat väliraportin hankkeen etenemisestä kaupunginhallitukselle 31.8.2016 mennessä. Vuodelle 2017 sidotuista määrärahoista hankkeille päätetään syksyllä 2016.

Aiemmin innovaatorahastosta myönnettyjen määrärahojen käytöstä kaupunginhallitus päättää seuraavaa:

- Opetusviraston hankkeelle ”Yrityskylä Helsinki” vuodelle 2015 myönnetystä (15.12.2014) 250 000 euron rahoituksesta osan voi käyttää aiemmasta päätöksestä poiketen. Virtuaalisen yrityskylän pilotoinnin jälkeen, osa sen ja kielitietoisen koulun

- kehittämiseen varatusta rahoituksesta voidaan ohjata fyysisen yrityskylän kehittämiseen.
- Sosiaali- ja terveystieteiden viraston hankkeelle ”ITE nettiin” vuodelle 2015 myönnettyjä (15.12.2014) määrärahoja saa käyttää hanke-ehdotuksessa kuvattua laajemmin. Projekti on edennyt suunnitellusti ja tavoitteet ovat kaikilta osin toteutumassa. Käyttämättä jäävän määrärahan 180 000 euroa saa käyttää vuonna 2015 lisätäkseen sähköisen palvelun käyttöä niin, että puhelimella tehtyjen yhteydenottojen määrä laskee ja terveyskeskuskäynnit vähenevät sekä jatkohankkeen valmisteluun.
 - Aalto-yliopiston Innovatiivinen kaupunki -ohjelman päättyessä hankkeiden maksatukset tarkistetaan siten, että käynnistymättömiltä hankkeilta peritään maksettu rahoitus takaisin ja vielä maksamattomat erät maksetaan ohjelmalle. Takaisin perittävää on 207 888 euroa ja ohjelmalle maksetaan 98 126 euroa.
 - Culminatum Innovation Oy:lle hankkeelle ”Houkutteleva merenrantaympäristö ja mikromatkailu” vuonna 2013 myönnetty, mutta maksamatta jäänyt rahoitus (HEL 2013-003108) 50 000 euroa vapautetaan rahaston käyttöön. Hanke ei toteutunut.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että:

- Jos hanke ei ole käynnistynyt kuuden kuukauden kuluessa rahoituspäätöksestä, rahoituspäätös raukeaa ja mahdolliset innovaatorahastosta maksetut rahat on palautettava.
- Hankkeiden yhteydessä tuotettu paikkatietoaineisto on tuotettava avoimena datana ja julkaistava Helsinki Region Infosharen (HRI) kautta.

Esittelijän perustelut

Innovaatorahaston säännöt

Innovaatorahaston varoja käytetään joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteutettavien tulevaisuuden elinkeino- ja osaamisperustaa luovien investointihankkeiden ja projektien rahoitukseen.

Innovaatorahastosta voidaan myöntää rahoitusta ulkopuolisen rahoituksen vastinrahaksi tai päärahoitusta rahaston tarkoituksen mukaisiin hankkeisiin. Hakija voi olla virasto, tytäryhteisö tai kaupunkikonsernin ulkopuolinen toimija. Kaupunkikonsernin ulkopuolisilla toimijoilla tulee olla yhteistyökumppanina Helsingin

25.05.2015

Kj/6

kaupungin virasto tai tytäryhteisö. Kaupungin virastot ja tytäryhteisöt voivat toimia itsenäisinä hakijoina. Varoja myönnetään vuodeksi kerrallaan, mutta niitä voidaan sitoa useammalle vuodelle.

Rahastoprosessi vuonna 2015

Kaupunginhallitus on aikaisemmilla päätöksillään (19.8.2013 ja 15.12.2014) myöntänyt innovaatorahaston hankerahoitusta vuodelle 2015 yhteensä 3,5 milj. euroa, josta aikaisemmin käyttämättä jäänyttä rahaa on 0,8 milj. euroa ja aikaisemmin sidottua rahaa oli 0,3 milj. euroa. Hankkeita on käynnissä tässä vaiheessa 17 suoraan rahoitettua sekä Aalto-yliopiston kolme hankekokonaisuutta, jotka ovat saaneet yhteisrahoituspäätökset. Samoilla päätöksillä on myös sidottu innovaatorahaston määrärahoja vuodelle 2016 44 000 euroa. Innovaatorahaston vapaapääoma oli vuoden 2015 alussa 14,2 milj. euroa.

Vuonna 2014 kehitettiin innovaatorahaston käsittelyprosessia eikä uusille hankkeille järjestetty rahoitushakua. Jatkossa innovaatorahaston yleinen haku järjestetään kerran vuodessa ja hankerahoitus on haettava edellisen vuoden kesällä, jotta päätös rahoituksesta ehditään tehdä ennen hankkeen toimintavuoden alkua. Vuoden 2015 uusien hankkeiden rahoitushaku järjestettiin tammikuussa 2015, sillä vielä vuoden 2014 kesällä siihen ei ollut valmiuksia.

Innovaatorahasto sai vuoden 2015 uusien hankkeiden 31.1.2015 päättyneeseen rahoituskäsittelyyn 23 hanke-ehdotusta, joista kolmen hankkeen ehdotuksen jättäjät vetivät hanke-ehdotuksensa pois arvioinnista. Kaupunginkanslian arviointiryhmä arvioi 20 hanke-ehdotusta, joista yksi koski Innovatiivinen kaupunki –ohjelman hallinnointia. Ryhmä tapasi hankkeiden edustajia sekä yhteistyösitoumuksen antaneita kaupungin edustajia yhteensä 10 hankkeesta. Lisäksi puhelimitse oltiin yhteydessä kolmeen hanke-ehdotuksen jättäneeseen. Arviointiryhmä suunnitteli myös avointa pitching-tapahtumaa, mutta osana hankesparrausta siitä ei tällä kertaa arvioitu olevan lisäarvoa. Syksyksi tapahtumaa suunnitellaan osaksi rahaston viestintää. Vuorovaikutusta hakijoiden kanssa on tarkoitus lisätä edelleen.

Hankearvioinnissa huomioitiin innovaatorahaston muuttuneet säännöt. Kaupunginvaltuusto on päättänyt kokouksessaan 26.11.2014 muuttaa rahaston sääntöjä niin, että tulevaisuuden elinkeinoperustan luomisen lisäksi hankkeiden arvioinnissa huomioidaan myös hankkeen tarkoitus luoda tulevaisuuden osaamisperustaa. Keväällä tehdyissä arvioinneissa nähtiin useiden hankkeiden luovan osaamisperustaa.

25.05.2015

Kj/6

Selkeimmin sääntömuutoksen mahdollistamaksi uudelleenlaiseksi hankkeeksi nähtiin Metropolia AMK:n ”Yhdessä, Kansalaisosallisuus ja kaupunkiaktivismi kannattavaksi” -hanke. Hankkeelle ei kuitenkaan muuten löydetty toteuttamisedellytyksiä. Päätöksen liitteenä olevassa perustelumuiustiossa on jokaisen hanke-ehdotuksen kuvaus hankkeesta sekä arviointiryhmän hankekohtainen arvioinnin tulos ja siihen liittyvä rahoitusehdotus.

Rahoitusta annetaan kahdeksalle hankkeelle. Osalle rahoitus sidotaan rahastosta kokonaan tällä päätöksellä, osalle osittain. Sidotusta rahoituksesta tulee tehdä myöntämispäätös erikseen jokaiselle rahoitettavalle vuodelle.

Witraf Oy:n saama rahoitus on vähämerkityksellistä eli de minimis -tukea (Komission asetus (EU) N:o 651/2014). De minimis -asetuksen mukaan yhdelle yritykselle on mahdollista myöntää tukea enintään 200 000 euroa kolmen verovuoden aikana. Summassa tulee huomioida maan kaikkien eri viranomaisten yhteensä de minimis -tukena kyseisenä ajanjaksona myöntämä rahoitus.

Vuoden 2016 hankerahoituksesta päätetään syksyllä 2015. Hanke-ehdotukset tulee toimittaa kaupunginhallitukselle 31.8.2015 mennessä. Tämä koskee uusia hankkeita sekä jatkuvia hankkeita vaikka niille olisikin jo sidottu määrärahoja seuraaville vuosille. Hankkeita tullaan sparraamaan syksyn aikana ennen kaupunginhallituksen käsittelyä.

Vuonna 2015 käyttämättä jääneiden hankemäärärahojen siirrosta seuraavalle vuodelle tehdään esitys innovaatorahastolle 31.12.2015 mennessä.

Yrityskylä Helsinki

Opetusvirasto sai vuodelle 2015 rahoitusta Yrityskylä Helsinki -hankkeelle yhteensä 250 000 euroa. Syksyllä 2014 toteutettu pilotti ei kuitenkaan vastannut odotettuja tavoitteita ja hankkeen ohjausryhmä päätti joulukuun lopulla, että virtuaalista yrityskylämaailmaa tehdään toiselta pohjalta ja myös uudella konseptilla kuin tähän asti on työstyetty. Keskeiset toimenpiteet muuttuvat siten, että pilotin pohjalta käyttöä ei voida laajentaa vaan uusi konsepti kehitetään pilotoitavaksi syksyllä 2015. Tähän osahankkeeseen varattua rahoitusta jää vuonna 2015 käyttämättä noin 30 000 euroa.

Kielitietoisen koulun kehittämiseen hanke on saanut rahaa opetusministeriöstä vuosille 2015–16 (koulutuksellinen tasa-arvo-hanke). Innovaatorahaston tälle osahankkeelle varattu määräraha 20 000 euroa jää käyttämättä.

25.05.2015

Kj/6

Käyttämättä jäävät määrärahat, 50 000 euroa, halutaan käyttää fyysisen yrityskylän ulkoasun muokkaamiseen ja kehittämiseen sekä käytettävänä teknologian päivittämiseen. Muutoksilla turvataan 6. luokkalaisten fyysisen yrityskylän jatko.

ITE nettiin

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksella on vuodesta 2013 ollut käynnissä ITE nettiin –hanke (aik. Sähköinen terveystietokortti). Hankkeelle on 15.12.2014 siirretty käyttämättä jääneitä määrärahoja 200 000 euroa. Hanke on edennyt suunnitellusti ja tavoitteet ovat kaikilta osin toteutumassa. Sähköinen terveystarkastus on helposti saavutettava palvelu ja se on tarjolla kaikille kuntalaisille. Lisäksi pitkäaikaissairaille on omahoidon tueksi käytössä eOmahoitokirjasto. Maaliskuussa 2015 on myös otettu käyttöön sähköinen 40-vuotiaan miehen terveystarkastusprosessi, jossa korkean riskin kohderyhmälle on tarjottu jatkohoitoon ohjauspalvelu. Hankkeessa selvitetään vielä miten sähköisiin palveluihin voidaan liittää sähköisiä hoidon tarpeen arvioinnin välineitä.

Jatkossa hankkeessa halutaan edistää uuden sähköisen palvelun käyttöä. Tavoite on vähentää puhelimitse ja paikanpäällä käyden tehtyjen yhteydenottojen määrää siten, että jatkossa merkittävä osa yhteydenotoista tapahtuu sähköisesti. Terveysasemilla hoitoon pääsyn ja hoidon tarpeen arvion väylänä on tähän asti ollut puhelu, joiden kokonaismäärä on ollut noin 1,2 miljoonaa vuodessa. Sähköinen palvelu tulee antamaan asiakkaalle älykkäisiin algoritmeihin perustuvan arvion terveysongelmasta ja sen itsehoitomahdollisuuksista sekä tulee ohjaamaan tarvittaviin palveluihin.

Vuonna 2015 halutaan myös luoda perusta sähköisen asioinnin kehittämisen jatkohankkeelle, joka ottaa käyttöön Apotti-hankkeeseen tiiviisti kytkeytyviä sähköisiä arvopalveluita. Näiden saatavuutta ja vaikuttavuutta halutaan parantaa ennen Apotti-hankkeen päättymistä. ITE nettiin –hankkeen jatkokehittäminen edesauttaa Apotin käyttöönottoa ja toteuttaa viraston linjauksia omahoidon ja sähköisen asioinnin edistämisestä. Kokonaisuus, jota rakennetaan, on kaupungin tietotekniikkaohjelman mukainen.

Innovatiivinen kaupunki -ohjelma

Aalto-yliopiston Innovatiivinen kaupunki –ohjelma on päättymässä vuoden 2015 aikana. Se on alkanut jo vuosituhannen vaihteessa Teknillisen korkeakoulun kanssa. Innovaatorahasto on ollut merkittävä osa tutkimushankkeiden rahoitusta. Rahasto on rahoittanut yli 40 hanketta.

Innovaatorahastosta on myönnetty rahoitus kahdelle Aalto-yliopiston hankkeelle, jotka eivät ole käynnistyneet oleellisen rahoittajan jäätyä pois hankkeesta. Seuraavien hankkeiden rahoitus, yhteensä 207 888 euroa, tullaan perimään takaisin:

- 10.12.2012 päätetty Korjausrakentamisen väistöasumisen konseptit ikääntyvälle väestöosalle, maksettu 24 994 euroa
- 19.8.2013 päätetty Kestävän liikkumiskonseptin toimintaedellytysten arviointi ja kehittäminen, maksettu 182 894 euroa.

Osalle Innovatiivinen kaupunki –ohjelman 10.12.2012 rahoituspäätöksen saaneista hankkeista ei ole maksettu kaikkea vuoden 2013 määrärahaa. Hankkeille ”Happi”, ”Kansalaisten työkalupakki” ja ”Lauttasaari” tullaan maksamaan yhteensä vielä 78 126 euroa.

Asiasta on sovittu Innovatiivinen kaupunki –ohjelman koordinaattorin kanssa. Hän on ilmoittanut talouden hallinnassa olleen viivästyksiä suurten hankepakettien kokonaisrahoituksen, muuttuneiden raportointikäytäntöjen ja vaihtuvien henkilöiden takia. Hallinnointi helpottuu jatkossa, kun Aalto-yliopiston mahdolliset hankkeet tullaan käsittelemään innovaatorahastossa erillisinä hankkeina.

Houkutteleva merenrantaympäristö ja mikromatkailu

Culminatum Innovation Oy:n hankkeelle ”Houkutteleva merenrantaympäristö ja mikromatkailu” kaupunginhallitus myönsi 19.8.2013 hankerahoitusta 50 000 euroa. Culminatum Innovation Oy kuitenkin lopetti toimintansa, jätti hankkeen toteuttamatta ja luopui saamastaan rahoituksesta. Tämä määräraha voidaan vapauttaa innovaatorahaston käyttöön.

Tämän asian liitteenä on hankkeiden ”AILI - Kulttuurisen vanhustyön hankkeiden edistäminen” ja ”Digitaaliset pelit osana tulevaisuuden elinkeinoperustaa Helsingissä ja Suomessa” loppuraportit. Aili-hankkeessa kahden vuoden aikana on käynyt ilmi, että Helsingissä tehtävä kulttuurinen vanhustyö on monella tapaa edellä muualla Suomessa tehtävää vanhustyötä. Kansainvälisesti vertailluna ero on vielä suurempi. Monissa maissa taide ja kulttuuri osana vanhustyötä käsitetään edelleen vain taiteilijavieraina, musiikki-iltoina, sairaalaklovneina jne. Helsingissä pyritään vaikuttamaan rakenteisiin ja edistämään sosiaali- ja terveyssektorin työhyvinvointia. Taidelähtöiset menetelmät pyritään myös tuomaan osaksi sosiaali- ja terveyssektorin koulutusta ja työmenetelmiä. Hankkeen aikana tietoa kulttuurisen vanhustyön toiminnasta Suomessa on levitetty kansainvälisissä

25.05.2015

Kj/6

yhteyksissä, mm. festivaaleilla Englannissa ja Japanissa. Samalla on valmisteltu valtakunnallista jatkohanketta.

Digitaaliset pelit osana tulevaisuuden elinkeinoperustaa Helsingissä ja Suomessa -hankkeessa on vuosina 2012-2014:

- parannettu koulutuksin nuorten kanssa työskentelevien ymmärrystä nuorten digitaalisen pelaamisen kulttuurista
- tutustutettu avoimessa tapahtumassa myös muita aikuisia pelikulttuuriin
- kehitetty nuorten pelitoimintaa tukevia nuorisotyöllisiä työmenetelmiä
- edistetty pelialan sidosryhmien verkostoitumista

Tänä vuonna on päättymässä useita suuria innovaatorahastosta rahoitettuja hankkeita, joista raportoidaan kaupunginhallitukselle myöhemmin. Syksyyn mennessä saataneen uusia loppuraportteja, joista voinee raportoida kaupunginhallitukselle vuoden 2016 rahoituspäätöksen yhteydessä.

Innovaatorahaston www-sivustoa (www.hel.fi/innovaatorahasto) kehitetään niin, että hankkeista tiedotetaan jatkossa enemmän sivujen kautta. Hankkeiden väli- ja loppuraportit viedään sivuille.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
[anu.turunen\(a\)hel.fi](mailto:anu.turunen(a)hel.fi)
Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25281
[ida.bjorkbacka\(a\)hel.fi](mailto:ida.bjorkbacka(a)hel.fi)

Liitteet

- 1 Perustelumuiotio innovaatorahastohankkeet 2015
- 2 Loppuraportti, AILI
- 3 Loppuraportti, Digitaaliset pelit osana tulevaisuuden elinkeinoperustaa Helsingissä ja Suomessa

Otteet

Ote

Rahoituksen hakijat

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Liite 1

Hankkeisiin sitoutuneet virastot

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,

25.05.2015

Kj/6

kaupunginhallitus
Liite 1

Tiedoksi

Taloushallintopalvelu

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566